

UNIDADE 12

Unha vida de película

**Nesta unidade imos escribir unha biografía imaxinaria.
Para iso, imos aprender:**

- ◆ a relatar e relacionar acontecementos pasados
- ◆ a falar da duración
- ◆ a perífrase **comezar a** + infinitivo
- ◆ o contraste entre o pretérito e o copretérito
- ◆ algúns marcadores temporais para relatar
- ◆ **estar** + xerundio no pasado

1. CONVERSAS DE CINE

A. A continuación vas escoitar catro conversas sobre catro personalidades moi importantes do cine galego. A quen se refiren en cada unha delas?

..... **Miguelanxo Prado, debuxante de cómics e guionista**

..... **Margarita Ledo Andión, directora**

..... **Mabel Rivera, actriz**

..... **Chano Piñeiro, director**

B. Escoita de novo as conversas e di se son verdadeiras ou falsas as seguintes afirmacións.

	Verdadeiro	Falso
Sempre Xonxa foi a primeira longametraxe que se emitiu na Televisión de Galicia.		
Miguelanxo Prado non traballou nunha serie de animación con Spielberg.		
Mabel Rivera foi a actriz principal de <i>Mamasunción</i> .		
Margarita Ledo dirixiu o documental <i>A Nosa Terra</i> .		
Os méritos de Chano Piñeiro foron tamén recoñecidos despois da súa morte.		
Mabel Rivera obtivo a Medalla de Galicia por <i>Mar adentro</i> .		

2. LUÍS TOSAR

A. Luís Tosar é, probablemente, o actor galego de cine máis coñecido. Que sabes sobre el? Viches algunha das súas películas? Coméntao cos teus compañeiros. Logo, le o texto.

- Eu viño en "Os luns ao sol".
- o Si, eu tamén, gustóume moito.

DATOS PERSOAIS

Data de nacemento: 13 de outubro de 1971
Lugar de nacemento: Cospeito (Lugo)
Horóscopo: Libra
Cor dos ollos: marrón
Cor do cabelo: negro

CURIOSIDADES

- Gustaríalle ter traballado nalgunha das películas de Martin Scorsese.
- Participou activamente na plataforma Nunca Máis para protestar pola catástrofe do *Prestige*.
- Confesa non ser moi cinéfilo e encántalle observar a vida, as xentes.
- Forma parte do dúo musical The Magical Brothers.

FILMOGRAFÍA (Longametraxes)

1998 <i>Atilano, presidente</i>	2003 <i>La flaqueza del bolchevique</i>
1999 <i>Celos</i>	2003 <i>O agasallo de Silvia</i>
1999 <i>Flores de otro mundo</i>	2003 <i>O lapis do carpinteiro</i>
2000 <i>Besos para todos</i>	2004 <i>A vida que che espera</i>
2000 <i>La comunidad</i>	2004 <i>Inconscientes</i>
2000 <i>Leo</i>	2004 <i>O ano da carracha</i>
2000 <i>Sei quen es</i>	2005 <i>Galatasaray-Dépor</i>
2000 <i>El corazón del guerrero</i>	2005 <i>O don da dúbida</i>
2001 <i>Un asunto pendiente</i>	2005 <i>La noche del hermano</i>
2001 <i>Sin noticias de Dios</i>	2005 <i>El mundo alrededor</i>
2001 <i>Lena</i>	2005 <i>Las vidas de Celia</i>
2002 <i>Trece badaladas</i>	2005 <i>Cargo</i>
2002 <i>Os luns ao sol</i>	2006 <i>Hotel Tívoli</i>
2002 <i>Semana Santa</i>	2006 <i>Corrupción en Miami</i>
2003 <i>Te doy mis ojos</i>	

B. Agora, en grupos, despois de ler o texto e sen miralo, ides tentar lembrar os datos máis importantes da vida de Tosar. Escribídeo.

En 1971
 En Santiago.....
 En 1998.....
 En 2002.....
 En 2003.....
 En 2006.....

LUÍS TOSAR

Luís Tosar é un dos actores galegos con máis proxección e máis versatilidade, xa que ten caracterizado personaxes moi dispares. Por conta das películas que fixo, continúa crescendo ano a ano.

Luís Tosar naceu en Lugo en 1971. Desde moi novo, na época do instituto, xa mostraba interese pola actuación, de xeito que participou en grupos de teatro e coincidiu, como compañeiro, co director Jorge Coira, con quen máis tarde fixo algunhas curtas.

De mozo foi tamén a voz do grupo musical **Los Huana**. Esta afección pola música seguíuna mostrando anos máis tarde, coa creación do dúo cómico-musical **The Magical Brothers**.

A finais dos 80 trasladouse a Santiago para estudar Historia e continuou a frecuentar o mundo do teatro, froito do cal chegou a colaborar co dúo **Mofa e Befa** e con compañías de teatro como **Ollomol Tranvía** ou o **Centro Dramático Galego**.

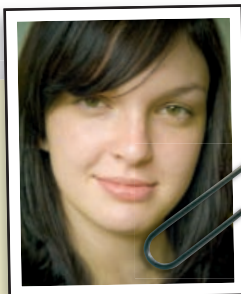
Na televisión o seu recoñecemento chegoulle en 1998, cando interpretou a Andrés Domínguez, o xuíz de Portozás, na serie *Mareas Vivas*, que se converteu nun éxito televisivo sen precedentes. Logo do recoñecemento na televisión, veulle a oportunidade no cinema. Debutou nese ano coa longametraxe *Atilano, presidente*. A partir dese momento, a súa progresión foi imparable. Traballou cos mellores directores de cinema españois, como Iciar Bollaín ou Pedro León de Aranoa. Con este último traballou no filme *Os luns ao sol*, en 2002, polo cal obtivo o Premio Goya ao mellor actor de elenco. Un ano máis tarde interpretou o papel principal do filme de Iciar Bollaín, *Te doy mis ojos*. A súa actuación foi tamén recoñecida e obtivo ese ano o Premio Goya ao mellor actor.

Luís Tosar participou tamén nas producións galegas máis importantes dos últimos anos, como *Trece Badaladas* ou *O lapis do carpinteiro*, baseada na obra de Manuel Rivas e dirixida por Antón Reixa. Con este último volveu coincidir no filme *Hotel Tívoli*. Pero o éxito de Tosar non ten fronteiras, e en 2006 deu o salto a Hollywood para interpretar un narcotraficante colombiano no filme *Corrupción en Miami*, de Michael Mann.

3. UN CURRÍCULO

Aqui tes o currículo de Lucía. Leo e, logo, completa as frases.

DATOS PERSOAIS

- Nome e apelidos: Lucía Ferro Cea
- DNI: 20122810-X
- Lugar e data de nacemento:
Porto do Son, 12/06/1976

FORMACIÓN ACADÉMICA

- 1995-2000: Universidade de Santiago de Compostela.
Licenciatura en Filoloxía Inglesa.
- 1996-1997: Estudante Erasmus en Anglia University, Cambridge (Gran Bretaña).
- 2001-2002: Universidade de París-Cluny (Francia). Máster en Tradución.

EXPERIENCIA LABORAL

- 1996-2000: camareira en The King's Pub, Cambridge.
- 1998-2000: profesora de galego na Academia GLE, Santiago.
- 2001-2002: tradutora en Edicións Mariñas, Vigo.
- 2002-Actualidade: tradutora na ONU, Xenebra (Suíza).

IDIOMAS

- Inglés: nivel avanzado, oral e escrito.
- Francés: nivel avanzado, oral e escrito.
- Alemán: nocións básicas.

OUTROS DATOS DE INTERESE

- Amplos coñecementos de informática e dominio de programas de edición.
- Disponibilidade para viaxar.

1. Estudou na Universidade de Santiago de Compostela de a
2. Chegou a Cambridge en 1996 e ao seguinte volveu a Santiago.
3. Traballou como profesora de inglés durante anos.
4. Comezou a carreira en 1995 e despois concluíuna.
5. Traballou como tradutora nunha editorial de Vigo ata
6. Traballa como tradutora na ONU desde

4. MISTERIO NO PARQUE

A. Nesta conversa, Santi conta unha estraña experiencia que viviu recentemente. Cres que hai unha explicación para o que pasou? Coméntao co teu compañeiro.

- Sabes que? O outro día vin a Marcos no parque.
 - Marcos? Que dis? Se está en Arxentina.
 - Xa o sei, pero vino.
 - Ah si? E onde?
- Pois mira, como facía moi bo tempo, decidín ir dar unha volta na bici. Saín da casa e fun polo paseo ata o parque. Non había case ninguén e estábame de marabilla. De repente vin unha persoa detrás dun carballo. Arrimeime un pouco máis e vino: levaba unha camisa verde a cadros e tiña un libro na man. Era Marcos, sen dúbida. Cando me viu, comezou a correr, entrou nun lugar onde había moita maleza e desapareceu. Fun detrás del, pero cando cheguei xa non había ninguén. Ben, había unha parella de namorados, pero el xa non estaba.
 - Ou sexa, que non era el.
 - Non sei. Eu creo que si. Pero o máis forte é que ese mesmo día Marcos chamoume. Supostamente desde Arxentina.
 - Veña, home!
- Eu creo que todo foi un soño...

B. No texto aparecen dous tempos do pasado: o pretérito e o copretérito. Márcaos de maneira diferente.

C. Fíxate nestas frases. Con cal dos dous tempos presentamos a información como un feito que fai avanzar a acción? Con cal narramos as circunstancias, o que rodea a acción? Coméntao co teu profesor.

- ... **facía** moi bo tempo, **decidín** ir dar unha volta...
- ... non **había** case ninguén e **estábame** de marabilla... de repente **vin** unha persoa...
- ... **vino**: **levaba** unha camisa verde a cadros...
- ... **entrou** nun lugar onde **había** moitos arbustos...

5. ESTABA CHOVENDO E...

Le estas frases. Por que cres que usamos o copretérito nas de enriba e o pretérito nas de abaixo?

Estaba chovendo e non saín da casa.
Estaba estudando piano cando chegaron seus pais.
Estabamos bailando e, de repente, chamaron á porta.
Estaba tomando o sol na praia e durmíuse.

Estivo chovendo de 12 a 7 da tarde.
Estivo estudando piano cinco anos, pero logo deixouno.
Estivemos bailando toda a noite ata que chamou a veciña.
Estivo catro horas seguidas **tomando** o sol e queimouse.

Principais formas irregulares do pretérito (repaso)

Polo xeral, os verbos que teñen a raíz irregular no pretérito teñen as mesmas terminacións.

estar	estiv-	
dicir	dix-	en
facer	fix-	eches
ter	tiv-	o
poder	puid-	emos
poñer	pux-	estes
querer	quix-	eron
traer	troux-	
saber	soub-	

Os verbos **ir** e **ser** teñen a mesma forma no pretérito.

	IR/SER
(eu)	fun
(ti)	fuches
(el/ela/vostede)	foi
(nós)	fomos
(vós)	fostes
(eles/elas/vostedes)	foron

Pretérito/copretérito

Cando falamos de acontecementos que ocorreron no pasado, podemos empregar os dous tempos. O pretérito presenta a información como un acontecemento que fai avanzar a historia. O copretérito serve para describir: a historia detense e “miramos” o que pasa arredor dos acontecementos.

- **Visitou** Cangas por primeira vez en 1988. **Era** verán e **facía** moita calor.
- **Aprendín** a cociñar na casa. Miña nai **era** unha cociñeira excelente.

Estar + xerundio no pasado

Usamos estar en pretérito ou copretérito + xerundio para expresar as accións pasadas no seu desenvolvemento.

Pretérito

- Onte **estiven falando** con Manolo.
- O mércores, **estivemos traballando** todo o día.
- Francisco **estivo** dous anos **preparando** oposicións.

Copretérito

- Cando **estaba falando** con Manolo, chegaron meus pais.
- O mércores, cando me chamaches, **estaba traballando**.
- Francisco non veu ao meu aniversario porque **estaba preparando** oposicións.

Se queremos expresar a ausencia total dunha acción durante un período de tempo, podemos usar **estar sen** + infinitivo.

- **Estiven toda a fin de semana sen saír** da casa.

Marcadores temporais para relatar

Unha vez

Un día/O outro día

(E) entón/(E) nese/naquel momento

Logo/Despois/Máis tarde

De repente

- **O outro día** pasoume unha cousa increíble. Cheguei á casa, abrín a porta **e, entón**, oín un ruído raro. **Logo**, cando estaba preparando a cea, oín outro ruído **e, de repente**, chamaron á porta...

Comezar a + infinitivo (en pasado)

(eu)	comecei	
(ti)	comezaches	
(el/ela/vostede)	comezou	a + infinitivo
(nós)	comezamos	
(vós)	comezastes	
(eles/elas/vostedes)	comezaron	

- **Comecei a traballar** nunha multinacional hai dous anos.

Relacionar acontecementos do pasado

- Casáronse en 1997 e **tres anos despois** divorciáronse.
- Acabou a carreira en xullo e **ao mes seguinte** encontrou traballo.

Falar da duración

- Vivo en Vigo **desde** febreiro.
- Estiven na casa de Alfredo **ata** as seis da tarde.
- Traballei nun xornal **de** 1996 **a** 1998.
(= Traballei nun xornal **desde** 1996 **ata** 1998.)
(= Traballei nun xornal **do** 96 **ao** 98.)
- Traballei como xornalista **durante** dous anos.

Ir e marchar

- O domingo **fun** a unha exposición moi interesante.

- Ola, esta Margarita?
- Non, **marchou*** hai un anaco.

*Marchar = abandonar un lugar

6. UNHA HISTORIA DE AMOR

A. Ordena esta historia de amor.

UN MES MÁIS TARDE PASARON UNHA FIN DE SEMANA NA PRAIA E DECIDIRON IR VIVIR XUNTOS.

DURANTE ESTE TEMPO, MENTRES FRECUENTABA O HOSPITAL, ROSA FÍXOSE MOI AMIGA DO DOUTOR PENA, O MÉDICO DE ALEXANDRE.

DOUS DÍAS DESPOIS CHAMOUNA. QUEDARON. FORON AO CINE E CEARON XUNTOS.

O 3 DE MAIO DE 2005 ALEXANDRE COÑECEU A ROSA NUNHA DISCOTECA. NAMORÁRONSE A PRIMEIRA VISTA.

O 8 DE XUÑO DE 2005 ALEXANDRE TIVO UN ACCIDENTE E PERDEU A MEMORIA. QUEDOU DOUS ANOS EN COMA NUN HOSPITAL.

EN 2007. UN DÍA ROSA FOI AO HOSPITAL COA SÚA AMIGA BEATRIZ. ESE DÍA ALEXANDRE FINALMENTE ESPERTOU E CANDO VIU A BEATRIZ NAMOROUSE DELA.

B. Que cres que pasou despois? En parellas, escribide un final para esta historia.

7. TODA UNHA VIDA

A. No programa de radio *Toda unha vida* entrevistan a Mercedes Ribeiro, propietaria dunha cadea de hoteis. Escoita a conversa e escribe que fixo Mercedes en cada un destes lugares.

1. Mallorca (1981)

2. París (1981-1985)

3. A India (1985-1987)

4. Londres (1990-1997)

5. Eivisa (1997-actualidade)

B. Agora escribe os nomes dos tres lugares máis importantes da túa vida, e despois explícalle ao teu compañeiro por que son importantes para ti.

- Os tres lugares máis importantes da miña vida son Baños de Molgas en Ourense, porque é lugar onde nacín, Barcelona porque ali traballo e casei e China porque ali adoptamos a nosa filla.

8. RAMÓN SAMPEDRO

A. Ramón Sampedro foi unha persoa moi coñecida en Galicia e fóra dela. Sabes algo sobre a súa vida? En parellas, tentade imaxinar cales das seguintes cousas son verdade. Márcaas.

- ☐ Naceu nos anos 40 en Ribeira, A Coruña.
- ☐ Foi mariñeiro e poeta.
- ☐ Comezou un procedemento legal para poder morrer con dignidade e sen culpar a ningún.
- ☐ Morreu en 1998.
- ☐ Conseguiu legalizar a eutanasia en España.
- ☐ Pedro Almodóvar fixo unha película sobre a súa vida.
- ☐ Javier Bardem gañou un Oscar por interpretar o papel de Ramón Sampedro.
- ☐ Quedou tetraplético por un accidente na praia.

B. Le agora esta breve biografía de Ramón Sampedro e comproba as túas hipóteses.

Ramón Sampedro naceu en 1943, en Xuño, A Coruña. Aos dezanove anos enrolouse nun barco noruegués porque quería coñecer mundo, pero seis anos despois tivo un accidente ao tirarse de cabeza á auga desde unha rocha e quedou tetraplético. Dende aquel

momento, viviu prostrado nunha cama e dependendo dos coidados da súa familia e amigos. Véndose nesa terrible situación, Ramón decidiu pórle fin á súa vida, pero a parálise total do seu corpo impedíalle facelo polos seus propios medios. Comezou entón un procedemento legal para conseguir o seu obxectivo e converteuse no primeiro español en solicitar a eutanasia activa. Foi unha demanda que se estendeu durante anos, que recibiu amplo eco nos medios de comunicación nacionais e internacionais, pero que non alcanzou os resultados previstos. En 1996, Ramón publicou os seus escritos agrupados no libro *Cartas desde el infierno* (Planeta) e, a título póstumo, o libro de poemas *Cando eu caía* (Edicións Xerais). Cando xa estaba cansado de esperar unha resposta á súa demanda, decidiu levar a cabo un plan para terminar coa súa vida sen incriminar a ningún dos seus achegados. Morreu o 12 de xaneiro de 1998, por envelenamento con cianuro potásico.

No ano 2004, Alejandro Amenábar levou ao cine a historia de Ramón coa película *Mar adentro*, protagonizada por Javier Bardem no papel de Ramón Sampedro. A película, moi eloxiada por público e crítica, recibiu varios premios, entre eles o Oscar á mellor película estranxeira e 14 premios Goya do cine español.

9. A TÚA BIOGRAFÍA

A. Imaxina que pasaron 20 anos con respecto á data de hoxe e tes que escribir a túa biografía. Escribea pensando en todos os proxectos que tes e nas cousas que queres facer. Ten en conta que nos próximos anos pode haber moitos cambios (políticos, tecnolóxicos, sociais etc.). Escribea no teu caderno.

Nacín en Hamburgo en 1982.
Terminei os meus estudos de Arte Dramático en Londres en 2004.
Dous anos despois, Pedro Almodóvar contratoume para unha película e ao ano seguinte recibín o meu primeiro Óscar.
En Hollywood coñecín a Leonardo di Caprio e casamos. Fomos de lúa de mel a Marte...

B. Agora cada un de vós vailles ler a súa biografía aos demais. Ao final, entre todos imos decidir quen tivo a vida máis interesante.

10. CINEMA EN SERIE

A. As series de televisión son un dos pasatempos favoritos dos galegos e moitas das personaxes e situacións xa forman parte do seu imaxinario colectivo. A continuación tes a descrición do argumento de cinco delas. Sabes a cal se refire en cada caso?

- A** O bar Suízo é o escenario das disparatadas e divertidas historias que aparecen en cada un dos capítulos. Miro Pereira, o dono, e Antón, o seu cuñado, sempre están a tramar plans que case nunca saen ben. Balbina, a muller de Miro, o avogado Pereira ou o repartidor *Paspallás* son outros dos personaxes, a miúdo vítimas das absurdas andanzas de Miro e Antón.
- B** Portozás, nome ficticio de Laxe, é a vila por onde desfilan unha coral de personaxes que, desde o xuíz ao percebeiro, pasando pola alcaldesa, configuran un cadro típico das vilas mariñeiras galegas. Ningún detalle se descoida nesta recreación da Galicia marítima: os dialectalismos da fala danlle unha cor moi especial a esta ficción que conxuga o humor e a tenrura.
- C** O retorno á década dos 60 a través das tensións de tres familias de diferente procedencia social é o argumento desta serie. En Santalla, unha vila do rural galego, a historia avanza entre as tramas de poder e as complexas relacións que se establecen entre os Cabanas, labregos e propietarios dunha tenda de ultramarinos, os Lamela, saga de caciques, e os Freire, unha familia indiana procedente de Venezuela.
- D** Esta serie está ambientada na comarca do Salnés, na ría de Arousa, e no seo da poderosa familia dos Lantaño, propietaria das prestixiosas bodegas Brandán. Ao longo dos capítulos, a capacidade de sorpresa non ten límites, xa que os negocios mestúranse coas paixóns, a falta de escrúpulos, as loitas polo poder e as traizóns.

B. A continuación tenta clasificar estas series. Con cal dos seguintes termos relacionas cada unha?

comedia	
intriga	
costumista	
histórica	

C. E no teu país hai algunha serie similar ás anteriores? Coméntao cos teus compañeiros.

D. Agora, en parellas, create as personaxes e o argumento dunha serie de televisión.

- Podemos ambientala nos traballadores dun supermercado.
- o Ou nun equipo de fútbol...

1 Libro de familia

2 Rías Baixas

3 Mareas Vivas

4 Pratos combinados

